

CONGRES – OMGAAN MET REGELS IN DE PRAKTIJK

11 juni 2020

Jaarbeurs, Utrecht

In de hulpverlening en het onderwijs loop je dagelijks tegen massa's regels aan. Hoe kun je het maximale voor je cliënt / leerling voor elkaar krijgen, zonder daarbij over de grenzen van de regels heen te gaan? Hoe zorg je dat je enerzijds niets verweten kan worden en anderzijds dat je je werk goed doet? Hoe neem je beslissingen in ingewikkelde situaties zonder je door angst voor de (juridische) gevolgen te laten leiden? Hoe gebruik je de regels in het voordeel van jezelf en je cliënt / leerling?

Op dit congres zullen de sprekers, die allen een juridische achtergrond én zeer uitgebreide ervaring in de hulpverlening / onderwijsbegeleiding hebben, ieder een of meerdere concrete casussen doornemen met de deelnemers. Daarbij wordt steeds stilgestaan bij hoe dingen in de praktijk gaan en hoe je je in zulke situaties tot alle wetten, regels en regeltjes kunt verhouden. En dan op een dusdanige manier dat het je niet hindert in je werk. Je zult zien dat je de regels vaak zelfs in je voordeel kunt gebruiken.

Dus geen droge juridische kost, maar lekker met z'n allen een hele dag stoeien met casuïstiek onder leiding van nationale experts die de praktijk van dichtbij kennen.

Doelgroep

Dit congres is specifiek bedoeld voor academisch en hbo-geschoolde professionals die inhoudelijk en uitvoerend werken met kinderen of volwassenen.

Leerdoelen

- Hoe neem je zorgvuldige beslissingen die je in het ergste geval voor een rechter kunt verantwoorden?
- Vrijwillig, dwang en drang: waar lopen de grenzen tussen deze hulpverleningsvormen, wat kun je, wat moet je en wat mag je?
- Wat moet je weten over de manier waarop je als hulpverlener persoonlijk aansprakelijk kunt zijn in professionele situaties?
- Wat mag er wel en niet in mijn dossiers staan? Wat moet erin staan? Wie heeft daar toegang toe en onder welke voorwaarden?
- Hoe kun je balanceren tussen goede hulpverlening, familierecht en strafrecht bij seksueel geweld en misbruik?
- Hoe zit het met ouderschap en gezag? En hoe zit dat dan na scheiding? Bij pleegzorg? Bij adoptie? Wat betekent dit voor het delen van informatie met beide partners?

- Wanneer moet je zwijgen en wanneer mag (of moet!) je spreken als hulpverlener? Balanceren tussen vertrouwen, goed hulpverlenerschap en privacyregels.

Programma

09.15 uur Registratie en ontvangst met koffie en thee

10.00 uur Opening congres door dagvoorzitter Dr. Guido van de Luitgaarden

10.15 uur Mr. Jos van Luyck [Technology Arbitration and Mediation Institute] - Hoe weg te blijven bij de rechter?

11.00 uur Mr. Mariska Kramer [Kantoor Kramer] - Vrijwillig versus gedwongen kader

11.45 uur Pauze

12.15 uur Mr. Lydia Janssen [Zelfstandig adviseur] - Persoonlijk aansprakelijk? Wat moet je weten?

13.00 uur Lunchbuffet

14.00 uur Deelsessies

Deelsessie 1A Mr. Ike Bouma [Mr. Ike Bouma, Jeugd en Recht] - Dossiervorming en delen van informatie

Deelsessie 1B Mr. Mariska Kramer [Kantoor Kramer] - Seksueel geweld, juridisch perspectief

15.00 uur Pauze

15.30 uur Deelsessies

Deelsessie 2A Mr. Lydia Janssen [Zelfstandig adviseur] - Ouderschap en gezag

Deelsessie 2B Mr. Ike Bouma [Mr. Ike Bouma, Jeugd en Recht] - Beroepsgeheim en privacy

16.30 uur Afsluiting

17.00 uur Einde

Sprekers

Mr. Jos van Luyck

Bijdrage: Hoe weg te blijven bij de rechter?

Jos van Luyck studeerde rechten aan de Universiteit van Tilburg. Hij werkt momenteel als plaatsvervangend rechter aan Rechtbank Oost Brabant en Rechtbank Zeeland-Westbrabant. Daarnaast is Jos docent BOPZ en vervult hij de rol van voorzitter bij verschillende organisaties.

In deze inleidende presentatie zal Jos vanuit zijn rol als rechter een aantal (herkenbare) casussen uit zorg en onderwijs behandelen. Wat maakt het dat zaken tot bij de rechter komen? Op welke wijze vindt een zorgvuldigheidstoets plaats en welke criteria zijn daarbij van belang? Hoe komt de rechter uiteindelijk tot een uitspraak? Kortom, wat kun je als hulpverlener of docent doen om weg te blijven bij de rechter?

Mr. Mariska Kramer

Bijdrage: Vrijwillig of gedwongen?

Mariska studeerde rechten aan de Vrije Universiteit, Amsterdam, hoofdrichtingen privaatrecht, constitutioneel recht en bestuursrecht. Aansluitend volgde zij de opleiding tot advocaat. Vanuit haar praktijkstage bij het bureau voor de kinderrechter aan de Amsterdamse rechtbank raakte zij geïnteresseerd in de kindbescherming. Zij studeerde af op een praktijkonderzoek bij de voogdij- en gezinsvoogdij-instelling William Schrikker Stichting. In haar loopbaan als advocaat en als juridisch stafmedewerker bij het Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering (LJ&R), specialiseerde zij zich geleidelijk steeds meer in de jeugdbescherming. In haar advies- en procespraktijk staat zij regelmatig pleegouders bij en

adviseert zij pleegzorgaanbieders en gecertificeerde instellingen. Ook in haar nevenfuncties maakt zij zich sterk voor het belang van het (pleeg)kind. Zo is zij onder meer voorzitter (geweest) van diverse klachtencommissies (Bureau Jeugdzorg Flevoland 2005-2013, William Schrikker Groep 2014-2017) was zij enige jaren lid van het bestuur van de stichting Maan, die zich inzet voor de positie van kinderen zonder ouderlijke zorg.

Plenaire bijdrage: Vrijwillig of gedwongen?

Mariska zal in haar plenaire bijdrage de nadruk leggen op het werken op de grens van vrijwillige hulpverlening en het gedwongen kader. Wat is de juridische basis voor vrijwillige hulpverlening en wat is de legitimatie voor gedwongen hulpverlening? Hoe definiëren we het begrip 'drang' en wat is de basis voor het toepassen van drang? Waar ligt de grens tussen vrijwillige en gedwongen hulpverlening en in hoeverre is het ouderlijk gezag van belang binnen de verschillende kaders? Wat zijn de gevolgen van het oprekken van het vrijwillig kader waardoor interventies te laat worden ingezet?

Deelsessie 1B: Seksueel geweld, juridisch perspectief

- In de deelsessie staat de positie van het minderjarige slachtoffer centraal zedenwetgeving in vogelvlucht:
- wanneer is seksueel gedrag strafbaar?
- verhouding strafrecht en kindbeschermingsmaatregelen
- uitleg uitspraken van de strafrechter aan de hand van casuïstiek
- belangen (-behartiging) van het minderjarige slachtoffer

Mr. Lydia Janssen

Bijdrage: Persoonlijke aansprakelijkheid van professionals - Ouderschap, gezag en scheiding

Lydia is jurist, zelfstandig adviseur en opleider, gespecialiseerd in recht, (jeugd)zorg en welzijn. Zij heeft in opdracht van het ministerie de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling ontworpen. Lydia heeft ruime werkervaring op het gebied van privacyreglementen, ouderschap en gezag, dossiervorming, beroepsgeheim en juridische aspecten van de (jeugd)zorg en incidentenonderzoek. Zij is auteur van diverse brochures en boeken over recht en zorg.

Plenaire bijdrage: Persoonlijke aansprakelijkheid van professionals

Complexe hulpverleningssituaties vragen inhoudelijk vaak al het uiterste van professionals. En maken zij zich juist in die ingewikkelde casus zorgen over de vraag: wat gebeurt er met mij als ik een verkeerde inschatting maak waardoor er schade of letsel bij een cliënt of een gezinslid ontstaat? Mag een professional, net als een 'gewoon' mens, fouten maken, of 'hangt' hij dan meteen? Lydia gaat in haar bijdrage in op de persoonlijke aansprakelijkheid van professionals. Ze schetst de regels, laat zien hoe het handelen van professionals getoetst wordt en komt met praktische do's en don'ts

Deelsessie 2A: Ouderschap, gezag en scheiding

In complexe situaties in gezinnen, kan het professionals helpen als zij snel in kaart kunnen brengen door wie het gezag over de kinderen wordt uitgeoefend en wat dat betekent voor de positie van de kinderen, van de gezaghebbende ouders en van eventuele nieuwe partners van de ouders. Lydia schetst de regels en gaat in op situaties waarin de ouders niet op één lijn zitten, of ouder en kind van mening verschillen. In de deelsessie is uiteraard gelegenheid voor de deelnemers om eigen casuïstiek in te brengen.

Mr. Ike Bouma

Bijdrage: Dossier en beroepsgeheim

Ike is jurist en jeugdzorg professional met 30 jaar ervaring in het werkveld, als jeugdwelzijnswerker, hogeschooldocent, trainer en juridisch adviseur. Zij studeerde HBO-Jeugdwelzijnswerk en heeft haar rechtenstudie gevolgd aan de Universiteit van Maastricht.

Deelsessie 1A: Wat gaat in mijn dossier en wat mag ik daarvan delen?

Hoe maak je zorgvuldig een dossier aan? Wat zijn dan richtlijnen en wat zeggen klachtencommissies en tuchtcolleges hierover? Mag je in een samenwerkingsverband informatie uit je dossier delen en wat gebeurt er vervolgens met jouw informatie in het dossier van een andere hulpverlener? Deze vragen staan centraal tijdens deze interactieve deelsessie aan de hand van voorbeelden uit de eigen praktijk.

Deelsessie 2B: Hulpverleners en leerkrachten hebben een beroepsgeheim, wat houdt dat in de praktijk in?

In deze deelsessie volgt informatie over wat het hebben van beroepsgeheim in de praktijk betekent. Mag je bijvoorbeeld de informatie over een kind delen met de ex van de ouder die je begeleidt? Of met de nieuwe partner die mee opvoedt of met oma? Wat zijn de hoofdregels als het gaat om privacy en wat zegt de AVG hierover? Ook gedurende deze sessie zullen weer enkele herkenbare praktijkvoorbeelden worden ingezet.

Dr. Guido van de Luitgaarden

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guido is opgeleid als sociaal-pedagogisch hulpverlener en werkte in die hoedanigheid onder meer in het sociaal-cultureel werk. Hij was gedurende 16 jaar als senior onderzoeker en docent werkzaam bij Zuyd Hogeschool, lectoraat Sociale Integratie. Guido promoveerde aan de University of Salford (VK) op een proefschrift over oordeels- en besluitvorming bij vermoedens van kindermishandeling. Sinds 2006 is hij verbonden aan het Euregionaal Congresburo en het Centrum voor Educatie en Supervisie. Daarnaast is hij echtgenoot en (pleeg)vader. Ook is hij voorzitter van de Raad van Toezicht van het Steunpunt Mantelzorg Zuid.